

Załącznik
do uchwały Nr XIII/88/08
Rady Gminy Gródek
z dnia 29 stycznia 2008 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH na rok 2008

I. Diagnoza problemów.

Według informacji przedłożonej przez Posterunek Policji w Gródku w 2007 r. w rejestrze śledztw i dochodzeń odnotowano 134 przestępstwa (w 2006 r. – 158). Ponadto część postępowań przygotowawczych, głównie w zakresie zdarzeń związanych z funkcjonowaniem przejścia granicznego, przeprowadził Komisariat Policji w Zabłudowie. Skala przestępstw stwierdzonych w 2007 r. utrzymuje się na poziomie zbliżonym do roku 2006, poza kategorią „kradzież”, gdzie nastąpił znaczny spadek – z 42 przestępstw stwierdzonych w 2006 r. do 29 w 2007 r. Nadal niepokojąco wysoki jest wskaźnik ilości stwierdzonych przestępstw w zakresie kierowania pojazdami w stanie nietrzeźwości – w rejestrze Posterunku Policji w Gródku w tej kategorii odnotowano 35 przestępstw (37 w 2006 r.) oraz w kategorii uszkodzeń ciała - 8, w tym 1 rozbój (w 2006 r. – 13). Pomimo znacznego spadku, odnotowanych w rejestrze Posterunku Policji, przestępstw w zakresie znęcania się nad rodziną - z 11 w 2006 r. do 1 w 2007 r. przemoc w rodzinie stanowi ważny problem społeczny.

Wyniki badań ankietowych, dotyczących świadomości społecznej w zakresie kwestii używania środków psychoaktywnych i związanych z tym problemów społecznych, przeprowadzonych przez zespół wyłoniony spośród członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach Projektu „Wsparcie regionalnych i lokalnych społeczności w przeciwdziałaniu narkomanii na poziomie lokalnym” wskazują, iż:

- ***w opinii dorosłych mieszkańców gminy*** (badania ankietowe przeprowadzono na próbie 50 osób, w tym: 41 kobiet i 9 mężczyzn w przedziale wiekowym 20-60 lat, z czego w większości z wykształceniem średnim i wyższym, pracujących umysłowo) bardzo ważnym problemem społecznym jest alkoholizm (60% ankietowanych). 54% ankietowanych uważa za bardzo ważny problem przemoc w rodzinie, a 42% picie alkoholu przez młodzież. Spośród podanych w ankiecie najłatwiej dostępnym, zdaniem ankietowanych, środkiem odurzającym jest „bimber”. Około 84% ankietowanych potępia nastolatka za używanie środków psychoaktywnych co wiąże się z dużym ryzykiem zdrowotnym – największym w przypadku systematycznego picia alkoholu (96%);
- ***ankietowani uczniowie III klas gimnazjalnych*** (badania przeprowadzono na próbie 50 uczniów, w tym 32 dziewczyny i 18 chłopców) przyznają, że najwcześniej w swoim życiu sięgają po piwo, papierosy i wino (dolna granica wieku 8-9 lat). Nieco później sięgają po wódkę, leki uspokajające i nasenne (dolna granica wieku 12 lat). Najwięcej ankietowanych – 30%, potępia upijanie się, codzienne picie i kontakty z narkotykami. Najmniej, ok. 21% ankietowanej młodzieży potępia

palenie papierosów, picie alkoholu kilka razy w roku, próby z marihuaną lub haszyszem. Zdaniem 66% badanych ryzyko szkodliwości jest tym większe, im częściej używa się środków psychoaktywnych, 1-2 razowe zażywanie stanowi, według 93% badanych niewielką szkodliwość.

Z przeprowadzonej diagnozy wynikają następujące wnioski i spostrzeżenia:

- 1) niska świadomość społeczna na temat problemu używania środków psychoaktywnych;
- 2) w rodzinach – brak określenia ścisłych zasad co mogą robić dzieci w domu i poza domem (rodzice wiedza, gdzie dziecko spędza sobotnie wieczory, ale z kim – to już nie zawsze);
- 3) nieumiejętność zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- 4) używanie środków psychoaktywnych ma charakter okazjonalny i eksperymentalny (liczba eksperymentujących wzrasta w sytuacjach stresowych, np. przed egzaminem);
- 5) niska świadomość młodzieży o konsekwencjach eksperymentalnego zażywania środków psychoaktywnych.

Powyższe dane w zakresie stanu bezpieczeństwa na terenie gminy, wyniki badań ankietowych oraz wynikające z nich wnioski i spostrzeżenia, wskazują na konieczność:

- prowadzenia zintegrowanej działalności profilaktycznej w podstawowych środowiskach oddziaływań profilaktycznych: szkole, rodzinie i społeczności lokalnej;
- profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, głównie wśród młodzieży i rodziców;
- zapewnienia młodzieży alternatywnych sposobów spędzania czasu oraz zmniejszenie dostępności do alkoholu poprzez pracę ze sprzedawcami napojów alkoholowych w celu przestrzegania przez nich prawa.

II. Podstawowe cele Programu.

1. Ograniczanie spożycia napojów alkoholowych oraz zmiana struktury ich spożywania.
2. Inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania napojów alkoholowych.
3. Działanie na rzecz trzeźwości w miejscu pracy.
4. Przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu.
5. Wspieranie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych w zakresie wychowania w trzeźwości oraz przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

III. Zadania na rok 2008.

Zadania niniejszego Programu są zgodne z priorytetowymi kierunkami działań, określonymi dla samorządów gminnych w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 - 2010 i mieszczą się w przedsięwzięciach przewidzianych w Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej Gminy Gródek na lata 2005-2015, przyjętej Uchwałą Nr XXVII/180/05 Rady Gminy Gródek z dnia 27 lipca 2005 r.

Realizacja niniejszego Programu koresponduje z realizacją:

- Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną na terenie Gminy Gródek na lata 2006 – 2015, przyjętego uchwałą Nr XXXVII/233/06 Rady Gminy Gródek z dnia 29 czerwca 2006 r.,
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii da Gminy Gródek na lata 2008 – 2010, przyjętego uchwałą Nr XI/78/07 Rady Gminy Gródek z dnia 4 grudnia 2007 r.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem, w tym zadania:

- a) dbanie o dostępność terapii uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz współuzależnienia dla mieszkańców gminy poprzez współpracę z poradniami profilaktyki, leczenia i rehabilitacji uzależnień;
- b) ułatwienie kontynuacji terapii poszpitalnej oraz w postaci zajęć z zakresu psychoterapii pogłębionej, m.in. poprzez dokonywanie zwrotów kosztów za dojazdu na terapię w specjalistycznych poradniach terapii uzależnienia;
- c) wspieranie działalności punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, realizującego w szczególności zadania w zakresie:
 - motywowania i informowania o możliwości podjęcia leczenia,
 - udzielania wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej i ich rodzinom,
 - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
 - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
 - posiadanie dobrej orientacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które mogą się włączyć w systemową pomoc dla rodziny.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, w tym zadania:

- a) podejmowanie przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, a mianowicie:
 - przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”,
 - wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy i/lub poddania się leczeniu odwykowemu.

O ile osoba wezwana nie zgodzi się dobrowolnie poddać leczeniu, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuowanie postępowania:

- skierowanie takiej osoby na badanie przez biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
 - przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłego,
 - złożenie wniosku o wszczęciu postępowania do sądu rejonowego;
- b) współdziałanie Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Policją i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie rozpoznania zaburzenia życia rodzinnego wywołanego nadużywaniem alkoholu, używaniem narkotyków i stosowaniem przemocy oraz planowania działań interwencyjnych;
- c) wspieranie działalności punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie, między innymi poprzez dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pomagania ofiarom przemocy w rodzinie oraz szkoleń dotyczących współpracy służb i instytucji, zwłaszcza związanych z wdrażaniem „Niebieskich Kart” - procedury interwencji w sprawach przemocy domowej;
- d) podjęcie działań, przy współpracy z pedagogami i specjalistą z punktu konsultacyjnego, w celu pomocy osobom proszącym o nią w ramach realizowanych programów profilaktycznych;
- e) pomoc psychospołeczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym poprzez wspieranie działalności świetlicy opiekuńczo-wychowawczej przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, zapewniającej dzieciom w szczególności: pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizację zabaw i zajęć sportowych, pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami oraz finansowanie dożywiania dzieci uczęszczających do świetlicy;
- f) dofinansowywanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym;
- g) dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych organizowanych dla pedagogów i nauczycieli, prowadzących zajęcia w świetlicy opiekuńczo-wychowawczej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, poprzez:

- a) prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;

- b) wspieranie realizacji szkolnych programów profilaktyki, w tym pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, łączących psychoprofilaktykę z aktywnością sportową;
 - c) działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych;
 - d) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;
 - e) udział w kampaniach profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych, promujących profilaktykę uzależnień wśród mieszkańców gminy, np. w ogólnopolskiej kampanii społecznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”;
 - f) wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych, a także wspieranie rozwoju i działalności wolontariatu;
 - f) szkolenie nauczycieli w zakresie umiejętności wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na nadużywanie środków psychoaktywnych;
 - g) podejmowanie działań edukacyjnych, w tym szkoleń, skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia;
 - h) prowadzenie kampanii edukacyjnych związanych z zagrożeniem nietrzeźwości kierowców;
 - i) zaangażowanie w realizację środowiskowych programów profilaktycznych wielu grup społeczności lokalnej: młodzieży, rodziców, wychowawców, sprzedawców napojów alkoholowych, samorządu.
- 4. Wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, poprzez:**
- a) wspieranie funkcjonowania stowarzyszeń abstynenckich;
 - b) zapewnienie pracy terapeutów realizujących programy wspierające proces zdrowienia osób uzależnionych oraz pomocy psychologicznej dla członków rodzin;
 - c) finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych..

- 5. Podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**

IV. Działania wynikające z zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje i realizuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

V. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustala się wynagrodzenie członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniu w wysokości 65,00 zł brutto.